

Bemaling af rundmassive figurer

Chakoten 1981 - særnummer

NILS ERIC BOESGAARD: BEMALING AF RUNDMASSIVE FIGURER

(Uddrag af bogen: "Tinsoldater og småfolk")

Inden man begynder at male skal man sørge for at have alle sine remedier parat - pensler, maling med tilhørende type fortynder, en palet, eventuelt aluminiumfolie og køkkenrulle eller nogle stykker forvasket lærredsstof, der suger godt.

Kontroller derefter at figuren er helt ren. Vask den eventuelt i fortynder, så alt fedt og støv fjernes. Det kan være meget trættende at holde en relativ tung modelfigur imellem fingrene i længere tid mens man maler. Det kan derfor være praktisk at fastgøre den til en klods eller ligefrem lave en holder, som er bekvem at holde på og som er let at stille fra sig. Figuren kan enten limes fast til denne holder, eller man kan lave en clips, der klemmer sammen om fodpladen.

Når figuren er gjort ren og anbragt på maleholderen, påføres et lag hvidligt, halvmat maling, der skal have lov til at tørre godt. Denne grunder giver ikke alene farverne noget at hænge fast i, men vil også gøre de efterfølgende malingslag klarere.

Under bemalingen af figuren skal man påføre de enkelte farver i den samme rækkefølge som de pågældende beklædningsgenstande og udrustningsstykker tages på. Mal ansigt og hænder først, mal derefter skjorten inden De går i gang med jakken. Mal altid den beklædningsgenstand, der overlapper en anden, sidst. Derved får man en klar, skarp linie ved overlapningen.

Mal altid de store flader inden De går i gang med detaljerne, som ansigtsudtryk, udrustning, lidser og knapper.

Det alvorligste problem for begynderen er næsten altid bemalingen af figures ansigt. De første figurer bliver næsten altid skeløjede, med lyserøde kinder og med en mund, som havde de fået et sabelhug tværs over ansigtet. En af årsagerne hertil er, at farver på meget små objekter har en evne til at intensiveres. Rødt bliver meget rødere, mørkeblåt bliver næsten sort og sort bliver virkelig sort, og sådan gælder det faktisk for alle farver.

Intet menneske har læber så røde som den maling, der kommer lige ud af dåsen, medmindre han bløder. Øjnene ser ofte vanvittige ud fordi maleren ikke har gjort sig den ulejlighed at undersøge, hvordan øjne virkeligt ser ud. Se godt efter på portrætter malet af professionelle kunstnere eller se Dem selv i spejlet. Bemærk at øjenlåget uanset om De ser lige frem eller til siden, dækker en del af iris. Prøv så at spærre øjnene op. Det er nøjagtig sådan en figurs øjne ikke skal se ud.

Hvis De har fulgt mine tidligere forslag er ansigtet allerede blevet malet med hudfarvet maling. Tag derefter en li; pensel og mal øjeæblerne hvide. Det gør ikke noget om der kommer lidt hvid maling udenom. Skal figuren se lige ud anbringes iris midt i den hvide plet. Husk at farven intensiveres, så mal iris med en ganske svag brun eller lyseblå farve. Derefter påføres øjenlågene i en hudfarve, der er ganske lidt mørkere end ansigtets grundfarve. Øjenlågene males mandelformede som to ganske tynde streger. Pas på de ikke bliver for kraftige, ellers kommer det meget let til at se ud som om manden enten havde frygtelige tømmermænd eller i værste fald et solidt, blått øje. Bemærk at det øverste øjenlåg overlapper det nedre i den underste øjenkrog, medens øjenkrogene ind mod næsen er en lille kurve.

Det øvrige ansigts farve afhænger af, om man ønsker at male en purung rekrut eller en gammel, garvet veteran. På paletten blandes lidt hudfarve. Den består af en række forskellige farver, normalt hvid, brun (brændt umbra) og orange eller rødt og gult. Bland farverne og afprøv f.eks. tonen ved en sammenligning af egen hudfarve på håndryggen. Den må gerne være lidt blegere - farven intensiveres.

Når farven er klar males først forsigtigt udenom øjnene, således at der kun efterlades en meget smal streg af de mørkere, mandelformede streger omkring øjnene. Når øjnene er klar påføres øjenbrynene, der skal være mørke nok til at kunne ses tydeligt, men som endelig ikke må være for mørke.

Dernæst kommer munden. Farven til den laves ved at tilføje lidt mere orange eller rødt til hudfarven. De skal ikke forsøge at male amorfbue, for de fleste mænds mund er relativ smallæbet. Skulle læberne blive for brede kan de korrigeres med lidt hudfarve. Lidt af læbefarven kan gnides ind i kindernes hudfarve så de får lidt mere liv og kommer til at bære præg af soldatens friske udendørsliv.

Man kan gøre næsen lidt mere fremtrædende ved at påføre en tone mørkere hudfarve ned ad siderne, ligesom man kan bruge samme farve til at ælde ansigtet med panderynker og furer fra mundvigene og ned langs hagen.

Undgå så vidt muligt kulsort hår. Lysere farver som brunt, "kommunefarvet", rødt og gråt tager sig i reglen bedre ud, men der er jo folkeslag, hvor sort hår er så absolut dominerende. Hårgrensen må ikke være alt for præcis. En mere ujævn linie giver et naturligt udseende.

Når man er færdig med ansigtet er det værste overstået, og nu gælder det om at påføre uniformens korrekte farver.

Begyndere, der har perfektet deres evne til at male lange, smalle, lige linier, forfalder til at trække figurens linier op med mørke linier. Det er efter min opfattelse helt forkert. En vis skygning kan have en god virkning, men et netværk af spindelsvævstynde streger forvirrer bare, bortset fra at de ødelægger indtrykket af ens gode håndværk.

Husk at figuren er støbt rundmassiv og at folder og detaljer støbt i metallet eller plastiken burde kaste deres egne skygger. Hvis man imidlertid ønsker at fremhæve visse ting, f.eks. hvor vesten overlapper bukserne eller hvor jakken overlapper bukserne, kan en lille smule blågrå farve opslæmmet i fortynder benyttes til at markere skyggen, ligesom man kan markere folder i tøjet med en farvetone mørkere, eventuelt justeret med det blågrå opslam.

Rytternes heste eller forspandet for en kanon eller vogn fortjener nøjagtigt samme omhu som den menneskelige figur.

Der er i virkeligheden meget mere at male på en hest end den ensartede omgang brunt med en hvid sok eller pandeblis som mange forsøger at slippe af sted med.

Uheldigvis er heste blevet sjældne i byerne, og det er de færreste af os, der har heste for øje til daglig, og dermed får syn for farvespillet i en hests skind. Det er en god ide at anskaffe sig en hestebog for at kunne fremstille hestens bevægelser korrekt. Denne bog vil, forudsat selvfølgelig at den er i farver, også være til stor nytte ved bemalingen af hestefigurer. Her gælder det igen at passe på farveintensiteten.

En sort hest i skala 1/32 er ikke sort, den er nærmest koksfarvet, mens en hvid hest heller ikke er hvid, den er nærmest lysegrå, eller det man på godt dansk kalder "off white". Når man maler en lys hest, skal man huske på at den også har mørke områder, tit svagt plettet eller skimlet, i reglen omkring bringen, hofterne, knæene og på underbenene.

Det er ikke så svært at nå et godt resultat med oliefarver, fordi disse tørrer så langsomt, at man har tid til at korrigerer sine fejltagelser. En god metode er at male hesten i en grundfarve, der ligger en tone eller to lysere end den man har tænkt sig hesten skal have, og derefter male den egentlige farve med

kunstneroliefarver. Man kan derefter med en stor, tør pensel duppe hesten, således at skindet får karakter af fin pels, der bliver lyst på "bakketoppene" og mørkt i "dalen". De helt mørke steder kan males ved at man blander lidt sort i hovedfarven direkte på figuren.

Ønsker man at male hesten med hobbymaling, som ikke giver den samme mulighed for at afhjælpe fejl, må man benytte en helt anden teknik.

Efter grundingen males hesten i sin hovedfarve, hvorefter man med en næsten tør pensel, der har været dyppet i den mørkere skyggefarve, dupper skyggerne ind i den våde hovedfarve. Når jeg skriver "næsten tør" pensel, mener jeg at man skal dyppe penslen i skyggefarven og tørre det meste af, så den er fugtig, men ikke våd af maling, og at man derved undgår alt for voldsomme sammenstød mellem to farver. Den "tørre" pensel er i øvrigt også glimrende til skygning af de menneskelige figurer, især "nøgen hud".

Skimmelpletterne kan enten påføres med en tør pensel eller man kan lave et lille stempel af vat viklet om en tandstik eller tændstik. Stempellet dyppes i skyggefarven, tørres af på lidt køkkenrulle, hvorefter man dupper sine skimmelpletter på hesten.

Begrebet skimmel betyder normalt en hvid eller lysegrå hest med mørkegrå eller sorte pletter. Disse pletter er absolut ikke forbeholdt hvide heste. De findes lige så tit på brune, røde og sorte heste, og påføring af sådanne pletter på en mørk hest kan give et pragtfuldt spil i det nystrigede skind.

Husk i øvrigt at male hestens tænder, hvis den har åben mund, og hesteskoen hvis den løfter ben. Det er alt sammen medvirkende til at gøre den færdige figur livagtig.

Metalfarver som guld, sølv, kobber og den sorte, metalliske farve som mange skydevåben har, er alle sammen med til at færdiggøre en modelfigur. De skal imidlertid anvendes med den største forsigtighed for ikke at komme til at virke anmassende.

Humbrol har de fleste af disse farver, og de er relativt afdæmpede i deres glans sammenlignet med de egentlige bronzeringsfarver, der er bedre egnede til varmeapparater og trådhegn.

Man kan dog få interessante virkninger frem ved at blande de forskellige produkter. Det virker således glimrende, hvis man maler en epaulet med Humbrols guld og derefter med en meget spids pensel trækker de enkelte frynser op med en klarere guldbronze. Det samme system kan bruges ved maling af skærffrynser, hattebånd o.l.

I visse tilfælde kan en egentlig farve virke bedre end metalmalingen.

En moderne søofficers ærmestriber vil således se mere realistiske ud malet med en kromgul oliefarve end med guldbronze.

Metalmaling er meget vigtig ved bemaling af figurer i rustning eller brystharnisk. Ringbrynje kan med fordel males i to omgange, først med en klar sølvfarve, hvorefter brynjen, når malingen er tør, gnides over med en sort metallisk blanding. Det fremhæver ringene og giver et indtryk af dybde. Den sorte metalliske farve er meget nyttig til geværløb og dele af mekanismen på moderne artilleri, medens bronze kanoner med fordel kan males med en blanding af mørk guldbronze og sort. - En vigtig farve i forbindelse med krigsmateriale til alle tider er rust. Den laves af en rødbrun farve iblandet så meget kobberbronze, at den får et metallisk skær.

Læder støder vi på ustandseligt i form af bæltter og remme eller seletøj og sadler. Humbrol tilbyder ikke mindre end tre forskellige læderfarver, men ærlig talt, de illuderer ikke særlig godt. . Prøv at bruge Humbrol nr. 6 (lysebrun, blank) , vent til den er tør, og giv læderet et nyt lag af opslået brændt umbra (eller Humbrol nr. 10 (brun), der tørres forsigtigt af med en tør pensel. Det giver en passende blankhed samt den ujævne farve gammelt læder har.